

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

The Provincial Library City
Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.
UKRAINIAN LABOR NEWS
Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.
Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

РІК VI. 4. 36. СУБОТА, 12. КВІТНЯ 1924. WINNIPEG, MAN. SATURDAY, APRIL 12th, 1924. No. 36. VOL. VI.

Комісія фінансових експертів предложила плян розв'язки репараційного питання

ПРОПОНУЄ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ ПОЗИЧКУ В СУМІ 800,000,000 ЗОЛОТИХ МАРОК.

НІМЕЧЧИНИ МАЄ БУТИ ПРИВЕРНЕНА ЕКОНОМІЧНА КОНТРОЛЯ НАД РУРСЬКИМ-БАСЕЙНОМ.

Звіт репараційних експертів заявляється за наданням Німеччині чотиріричної мораторії.

ЗВІТ КОМІСІЇ ГЕНЕРАЛА ЧАРЛСА Г. ДОСА.

ПАРИЖ, 10. квітня. — Комісія експертів на чолі з Американцем ген. Чарлсом Г. Досом предложила вчера репараційній комісії свій звіт, в якому пропонує розв'язку репараційного питання. Звіт комісії Доса є в дійсності проектом цілковитої ревізії всіх фінансових клязуль у Версальському договорі. Рівночасно предложено звіт другій комісії, на чолі котрої стоєть Реджиналд МекКенна, бувший британський канцлер. Звіт цієї комісії відноситься до німецького багатства за кордоном і средств щодо його звороту.

Головними рекомендаціями експертів є:
1) Цілковита реформа німецької бюджетової системи.
2) Стабілізація марки через утворення золотої банкової валюти.
3) Частинна чотирірична мораторія для Німеччини з тим, що на п'ятому році після припинення з'являється зобов'язання платити річно мінімум 2 біліони 500 мільйонів золотих марок репарацій.
4) Загранична позичка в сумі 800 мільйонів золотих марок для усталення німецької валюти і покриття виплат за перший рік.

Реорганізація цілої залізничної системи.

5) Реорганізація цілої німецької залізничної системи, яка має бути передана приватній компанії з капіталом 26 біліонів золотих марок.
6) Плян для стягнення 5 біліонів золотих марок репараційних виплат з німецької індустрії.
7) Стягнення до Німеччини німецького капіталу, в закордонних краях.

Серед найважливіших рекомендацій звіту є декларація, що Німеччина мусить задержати свою економічну цілість та що Французи і Бельгійці мусять відступити від свого економічного посідання в Рурщині, хоч можуть задержати там свій військовий нагляд.
Звіт не визначає ніякої загальної суми репарацій, яку Німеччина мала би сплатити. Це значить, що сума репарацій остане та сама, яку визначено останньою альянською умовою. Ця сума вносить 132 біліони золотих марок.
Звіт заявляє, що до 1928 р. Німеччина повинна бути привернена до свого нормального стану.

Бажаючи комісії експертів є, щоб її звіт був прийнятий в цілости, або відкинений зовсім. Цей звіт є опертий на припущення, що економічна незалежність Німеччини зстане привернена і буде вільна від заграничного вмішування.

НІМЕЧЧИНА ПРОТИ ЗВІТУ КОМІСІЇ ДОСА.

БЕРЛІН, 10. квітня. — Берлін був нині занятий поданням причин, чому звіт комісії Доса не повинен бути прийнятий. В правительствених кругах підносять такі три головні причини:

1) Повинна бути визначена остаточна загальна сума репарацій, щоб Німеччина знала чого держатися.
2) Від Франції і Бельгії повинно зажадати, щоб вони забрали свої війська з Рурщини.
3) Майже всі річні суми, які жодається, повинні бути зменшені.

ФРАНЦІЯ ТАКОЖ ПРОТИ ЗВІТУ ДОСА.

ПАРИЖ, 10. квітня. — В той час як репараційна комісія студіює звіт експертів, Франція нарівні з Німеччиною виступає проти предложених ними пропозицій.

Плян Доса є опертий на співпраці і довіру. Головними причинами, які висуває французська преса проти цього плану, є такі:

1) Моральні гарантії є безвартісні оскільки це відноситься до Німеччини.
2) Німцям не можна довіряти, що вони переведуть в життя рекомендації експертів навіть тоді, коли вони формально їх приймають.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ПРИХИЛЬНА ДО ЗВІТУ.

ЛОНДОН, 11. квітня. — "Дж. Уайтдейл Ньюс" довідуеться з урядового жерела, що Велика Британія відноситься прихильно до звіту комісії експертів, який з'являється репараційній комісії. Бритійське правительтво вільно студіює кожну точку звіту.

НІМЦІ ПРАВДОПОДІБНО ПРИЙМУТЬ ЗВІТ.

БЕРЛІН, 11. квітня. — Німецькі урядові круги признають тепер, що оскільки це відноситься до Німеччини, то корисні сторони звіту комісії Доса переважають некорисні і тому тут уважають, що Німеччина правдоподобно прийме звіт.

БЕЛЬГІЯ ТАКОЖ ПРИЙМЕ ПЛЯН КОМІСІЇ.

БРУКСЕЛЯ, 11. квітня. — У високих урядових кругах зазначають, що бельгійське правительтво прийме плян експертів відносно розв'язки репараційного питання.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті".

ДО ЛОНДОНУ ПРИБУЛА ДЕЛЕГАЦІЯ СРСР.

ЛОНДОН, 10. квітня. — Делегація Союзу Рад. Соц. Республік на надходячу британсько-радянську конференцію прибула до Лондону вчера.

На конференції буде заключений договір між Англією і С.Р.С.Р.
МОСКВА, 8. квітня. — Радянська делегація, назначена для переговорів з британським правительством в справі заключення торговельного договору і погодження питання довгів, виїхала до Лондону.

В Москві надають місці цієї делегації велике значення. Ніхто не сумнівається, що перед делегациєю стоять великі труднощі, але всі висловлюють надію на скоре погодження спору. Загально сподіються, що обі сторони підуть на уступки.
С.Р.С.Р. потребує тепер великих кредитів і головню радить до радянської делегації виїхати до Лондону.

В склад радянської делегації, що виїхала до Лондону, не увійшли ні Литвін, ні Ротштейн. Кажуть, що британське правительтво не згодилося на їх назначення.

ДЕРЖАВИ, ЩО ВИЗНАЛИ ДОТЕПЕР С.Р.С.Р.

Як подає "Роста", Союз Радянських Соціалістичних Республік визнали дотепер дже наступні держави: Велика Британія, Німеччина, Італія, Норвегія, Швеція, Австрія, Польща, Фінляндія, Латвія, Литва, Естонія, Греція, Туреччина, Персія, Афганістан, Монголія, Хіва, Бохара і Вільне Місто Данціг.

СТАНОВИЩЕ ФРАНЦІЇ ДО С.Р.С.Р. НЕЗМІНЕНЕ.

ПАРИЖ, 11. квітня. — На змиті в сенаті, чи Франція зможе відновити тепер торговельні зносини з Союзом Рад. Соц. Республік, прем'єр Пуанкаре відповів, що становище Франції до радянського правительтва є таке саме як Злучених Держав, себто що французьке правительтво не думає визнати С.Р.С.Р.

ПІТЛЕРВІШ ПОБИДИЛИ У ВИБОРАХ В БАВАРІ.

МІНХЕН, 8. квітня. — Партия Гітлера т. зв. "Народній Блок", крайню праву партію націоналістів, побила підчас виборів до баварського союму всі інші партії. Гітлерівші скріпилися головню коштом "народної партії", яка в минулому соймі була найчисленнішою.
Також віднесли побіду комуністи, які збільшили число своїх мандатів коштом соціалістів.
Найгірше потерпіли при виборах компромісові партії, які втратили свої голоси в користь крайню правих і крайню лівих.

ВАШІНГТОН, 8. квітня. — Нафтар зі стеіту Оклахома на імя Френч заявив перед сенатським нафтовим комітетом, що Джейк Гемон, републиканський "бос" стеіту Оклахома, видав

ОРУЖНА ПОМІЧ ПОЛЬЩІ ДЛЯ РУМУНІТ.

ВАРШАВА, 7. квітня. — Від кількох днів перебуває тут румунська військова комісія, що прибула сюди зараз по зріванню радянсько-румунських переговорів.

В склад комісії входять члени румунського генерального штабу. Комісія відбула ряд засідань з членами польського генерального штабу. На тих засіданнях уложено плян воєнної акції на случай війни між Румунією і Радянськими Республіками.

На підставі договору між Польщею і Румунією, що був заключений перед двома роками, Польща зобов'язалася дати Румунії оружану поміч на случай, як би Червона Армія заатакувала Румунію.

Як доносить румунські часописи, над границею Бесарабії відбувається концентрація Червоної Армії. Після їх донесень до Каміція Подільського прибув головний командант Червоної Армії Сергій Каменєв і генерал Буденний. В донесеннях говориться даше, що до Подільської губернії прибув на днях корпус кінноти Буденного.

КАЖЕ, ЩО НЕ БУДЕ ВІЙНИ ІЗЗА БЕСАРАБІ.

МОСКВА, 10. квітня. — Г. Зіновєв, голова Екзекутивного Комітету Комуністичного Інтернаціоналу, заявив вчера, що С.Р.С.Р. не буде воювати в Румунією і зза бесарабського питання.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ В БЕСАРАБІ.

БУКАРЕШТ, 1. квітня. — Зірвання радянсько-румунських переговорів у Відні викликали в тутешніх урядових кругах поважне затривоження.
Румунські власті переводять в Бесарабії масове арештування осіб підозрілих о прихильність до Радянських Республік. В останніх днях заряджено арештування радикальних робітничих проводирів в Румунії.

Румунське правительтво завело дуже строгую цензуру, яка забороняє подавати вісти про рух румунського війська.

ЯК РЕПУБЛІКА ВИТАЄ КОРОЛІВ?

ПАРИЖ, 10. квітня. — До Парижа прибули на триденну державну візиту румунський король Кароль і королева Марія. З нагоди їх призду військовий губернатор Парижа вивів на вулиці міста майже весь парижський гарнізон. Від залізничного двірня до міністерства закордонних справ, куди переїзжала корольська пара, був усталений через цілу дорогу подвійний кордон війська.

400 тисяч доларів своїх власних грошей на вибір Гардінга президентом в 1920 р. Сто тисяч доларів видав він, щоб стати членом національного комітету републиканської партії, а 400 тисяч доларів видав на вибір Гардінга.

ПОКЛИЧУТЬ СМІТА НА ПЕРЕСЛУХАННЯ.

ТОРОНТО, 10. квітня. — Парляментарна комісія публичних рахунків рішила покликати на переслухання П. Сміта, бувшого провінціального скарбника в кабінеті Друого. Він має зложити зніання відносно своїх трансакцій з Гом Бенком та іншими фірмами, як також будуть розсліджені його банкові вклади.

Цей крок рішено підприняти після переслухання Едвіна Г. МекМіллена, бувшого касієра "Банк оф Торонто" в Стретфордї, який зізнав перед комісією, що в грудні 1919 р. П. Сміт вкладав в його банку тисячдоларові банкноти. Було це пару тижнів після того як Сміт з'являється провінціалним скарбником.

На попередніх зноа переслуханнях комісії було сказано, що Гом Бенк виплачував тисячдоларовими банкнотами комісію за депозити.
Комісія рішила також покликати на переслухання М. МекГетого, менеджера філії "Банк оф Торонто" в Стретфордї. Він має подати деталі відносно вкладів П. Сміта.

БОЛГАРСЬКІ КОМУНІСТИ ПОЗА ЗАКОНОМ.

БІЛГОРОД, 8. квітня. — Болгарський вищий суд поставив робітничі радикальні організації в Болгарії поза законом.
Рішення відноситься формально до комуністичної партії, майно котрої на підставі декрету суду повинно бути сконфісковане. Але в практиці навіть майно кооперативів і взагалі комуністичних організацій підпадає конфіскації, а самі вони закриваються.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ В БОЛГАРІ.

СОФІЯ, 7. квітня. — По Болгарії пронеслась філія обдав і арештів на нову Робітничу Партію, котру правительтво уважає наслідницею Комуністичної Партії, загнанної в підпілля. Робітничі газети заборонюються. Розпочато нагілку на професійні союзи.

ЗАКРИТТЯ КООПЕРАТИВИ.

Болгарський уряд звернувся до касаційного суду з бажанням, щоб останній закрив заложеному комуністичною партією кооперативу в Софії. Ця кооперативна мала виявити проти державну діяльність, доставляючи в часі комуністичних заворушень в Софії повстанням оружань.

МІСЯЧНІ ЗБОРИ ВІДД. СТОВ. У.Р.Д. В ВІННІПЕГУ!

Подається до відома всім членам відділу Ст. Укр. Роб. Дім в Вінніпегу, що місячні збори відділу відбудуться в неділю, 13. квітня о гол. 2.30 по полудни в Укр. Роб. Дому в Вінніпегу.

Обов'язком кожного члена відділу прибути на ці збори, позаяк є важні справи до погодження. Заряд.

РОБІТНИЧІ ЗАВОРУШЕННЯ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, 7. квітня. — В Польщі розпочався ряд страйків, які вибухають наслідком того, що власники фабрик і заводів відмовляються вести 46-годинний тиждень праці і підвишити заробітну платню.
На Шлеску прийшло між страйкуючими робітниками і міліцією до кровавих ударів. Між страйкерами і поліцією в Домбровським окрузі прийшло до формальної битви, в якій дві особи убито а 33 ранено. Між раненими знаходиться 19 жандармів.
На місці заворушень виставлено спеціальну слідчу комісію і нові відділи міліції та жандармерії для привернення спокою.

ГУГО СТИННЕС ПОМЕР.

БЕРЛІН, 11. квітня. — Гуго Стиннес, найбагатший німецький промисловець, помер вчера на пневмонію. В останніх кількох днях він перебув дві операції.

СРСР. РОЗПОЧИНАЄ ТОРГОВЛЮ З КАНАДОЮ

Дж. Г. Еванс, заступник міністра рільництва в Манітобі, отримав з Монреалу відомість, що Союз Рад. Соц. Республік хоче закупити в Канаді коней для сільського господарства. Заступника міністра запитано, чи Манітоба має на продаж такі коні. Він відповів, що провінція зможе доставити по умірований ціні споре число коней ваги від 1.200 до 1.400 фунтів.

ОТТАВА, 8. квітня. — Чарлс Стюарт, міністер внутрішніх справ, заявив вчера в парламенті, що Канада не має наміру ставити цїркових претенсій до острова Вранглія.

Він сказав також, що хоч британська адміраліція може бути заінтересована в острові Вранглія як в авіаційній базі, то проте очевидним є, що британське правительтво не бажає ставити ніяких претенсій до острова.

ЗВОРУШАЮЧА ДРАМА!

СТАРАННЯМ ВІННІПЕГСЬКОГО ВІДДІЛУ РОБІТНИЧОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА

відіграється

В СУБОТУ, ДНЯ 12-ГО КВІТНЯ Ц. Р. В УКРАЇНСЬКИМ РОБІТНИЧИМ ДОМІ

славу драму Ф. А. Костенка в 4-ох діях п. н.

БАТРАКИ

В цій драмі представляється задренне життя робітників в Росії за часів царату. Нелюдські знущання багатого, але недоброго батька над своїм сином привнеюють цього останнього покинути батьківський дім, та шукати під колесами машини він тратьє свою ружу. Згодом жениться він з приймачкою свого батька, з якою щасливо життя проводить в достатках й крайній нужді. Не маючи спромоги викутяться з тих злиднів, остаточно кидають з собою, оставляючи по собі молоду, безгладну жінку вдову. Драма ця до сліз зворушаюча, тому не омийте нагоди, щоб не побачити її. Приходить на не представлення з своєю родиною й приведить з собою своїх знайомих.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.
ЦІНИ МІСЦЬ: 55, 40 і 27 ЦЕНТІВ.
Тикети можна набути кожного вечера в Укр. Роб. Дому, а в день представлення при касі.

СТАРАННЯМ ВІДДІЛУ СЕКШ ЖЕНЩИН-РОБІТНИЦЬ ПРИ СТОВ. УКР. РОБ. ДІМ В ВІННІПЕГУ

устроюється

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 13-ГО КВІТНЯ Ц. Р. В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ

КОНЦЕРТ

ВСТУП ЗА ДОБРОВОЇЛЬНИМИ ДАТКАМИ
ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.
ПРИХОДІТЬ ГРОМАДНО НА ОЗНАЧЕНИЙ ЧАС!